

Vaše práva sociálneho zabezpečenia

v Rakúsku

Informácie nachádzajúce sa v tejto príručke boli pripravené a aktualizované v úzkej spolupráci s národnými korešpondentmi vzájomného informačného systému o sociálnej ochrane (Mutual Information System on Social Protection, MISSOC).

Ďalšie informácie o sieti systému MISSOC sú k dispozícii na adrese:
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=sk&catId=815>

Táto príručka obsahuje všeobecný opis ustanovení v oblasti sociálneho zabezpečenia platných v konkrétnej krajine. Podrobnejšie informácie môžete získať v ďalších publikáciách siete MISSOC, ktoré sú k dispozícii na uvedenom prepojení. Tiež sa môžete obrátiť na príslušné orgány a inštitúcie uvedené v prílohe k tejto príručke.

Ani Európska komisia, ani žiadna osoba konajúca v jej mene nenesie zodpovednosť za použitie informácií, ktoré obsahuje táto publikácia.

Obsah

Kapitola I: Všeobecné informácie, organizácia a financovanie.....	4
Úvod	4
Organizácia sociálnej ochrany.....	4
Financovanie	5
Kapitola II: Zdravotná starostlivosť.....	6
Kedy máte nárok na zdravotnú starostlivosť?	6
Aké dávky sa poskytujú?	6
Ako získať zdravotnú starostlivosť?	7
Kapitola III: Peňažné nemocenské dávky.....	9
Kedy máte nárok na nemocenské dávky?.....	9
Aké dávky sa poskytujú?	9
Ako získať peňažné dávky nemocenského poistenia?	9
Kapitola IV: Dávky v materstve a dávky v otcovstve	10
Kedy máte nárok na dávky v materstve alebo dávky v otcovstve?	10
Aké dávky sa poskytujú?	10
Ako získať dávky v materstve a dávky v otcovstve?	10
Kapitola V: Dávky v invalidite.....	12
Kedy máte nárok na dávky v invalidite?.....	12
Aké dávky sa poskytujú?	13
Ako získať dávky v invalidite?.....	14
Kapitola VI: Starobné dôchodky a dávky v starobe	15
Kedy máte nárok na dávky v starobe?	15
Aké dávky sa poskytujú?	15
Ako získať dávky v starobe?	16
Kapitola VII: Pozostalostné dávky	17
Kedy máte nárok na pozostalostné dávky?.....	17
Aké dávky sa poskytujú?	17
Ako získať pozostalostné dávky?	17
Kapitola VIII: Dávky v súvislosti s pracovnými úrazmi a chorobami z povolania.....	19
Kedy máte nárok na dávky v súvislosti v pracovnými úrazmi a chorobami z povolania?	19
Aké dávky sa poskytujú?	19
Ako získať dávky v súvislosti s pracovnými úrazmi a chorobami z povolania?	21
Kapitola IX: Rodinné dávky	22
Kedy máte nárok na rodinné dávky?	22
Aké dávky sa poskytujú?	22
Ako získať rodinné dávky?	24
Kapitola X: Nezamestnanosť	25
Kedy máte nárok na dávku v nezamestnanosti?.....	25
Aké dávky sa poskytujú?	25
Ako získať dávku v nezamestnanosti?.....	27
Kapitola XI: Minimálne zdroje	28
Kedy máte nárok na dávky v súvislosti s minimálnymi zdrojmi?.....	28
Aké dávky sa poskytujú?	28
Ako získať dávky v súvislosti s minimálnymi zdrojmi?.....	29
Kapitola XII: Dlhodobá starostlivosť	30
Kedy máte nárok na dlhodobú starostlivosť?	30
Čo kryjú tieto dávky?	30
Ako získať dlhodobú starostlivosť?	31
Príloha : Údaje o inštitúciách a užitočné internetové stránky	32

Kapitola I: Všeobecné informácie, organizácia a financovanie

Úvod

Registrácia

Keď v Rakúsku nastúpíte do zamestnania, musí váš zamestnávateľ vykonať potrebné formality na váš vstup do systému sociálneho zabezpečenia. Najprv budete zaregistrovaný v zdravotnej poisťovni (*Krankenkasse*), ktorá zašle oznámenie príslušným inštitúciám úrazového poistenia, dôchodkového poistenia a poistenia v nezamestnanosti. Obdobia vášho poistenia a vaša mzda podliehajúca odvodom sa budú evidovať pod vaším číslom poistenca. Po splnení týchto formalít dostanete od vášho zamestnávateľa kópiu potvrdenia o registrácii vo fonde zdravotného poistenia.

Ak ste samostatne zárobkovo činná osoba, musíte sa obrátiť na príslušnú inštitúciu sociálneho poistenia, pod ktorú patríte. Táto inštitúcia vás poinformuje o osobitných ustanoveniach, ktoré sa na vás vzťahujú v poistenia a platenia príspevkov.

Prehľad

Rakúske sociálne poistenie zahŕňa zdravotné, úrazové (pracovné úrazy a choroby z povolania), dôchodkové poistenie a poistenie v nezamestnanosti. Sociálne poistenie je založené na zamestnaní (nie na bydlisku) a poistenec si nemôže vybrať poisťovňu. Z historických dôvodov platí v oblasti sociálneho poistenia rozdelenie na územné a stavovské poistenie. Preto existujú osobitné poisťovne pre zamestnancov železníc, baníkov a zamestnancov verejných služieb, ako aj pre poľnohospodárov, obchodníkov a notárov.

Okrem zdravotnej starostlivosti sa rakúske zdravotné poisťovne zaoberajú aj vyberaním príspevkov na úrazové a dôchodkové poistenie a na poistenie v nezamestnanosti. Ich úlohou je aj vyplácanie prídavkov na výchovu detí. Služby zdravotnej starostlivosti poskytujú predovšetkým zmluvní lekári a ďalší partneri. Ľudia v núdzi môžu poberať zaručené minimálne zdroje zamerané na potreby.

Organizácia sociálnej ochrany

Všetky poisťovne patria do hlavnej asociácie rakúskych inštitúcií sociálneho zabezpečenia (*Hauptverband der Österreichischen Sozialversicherungsträger*), ktorá zastupuje všeobecné záujmy v oblasti sociálneho poistenia. Asociácia má oprávnenie konať v záujme lepšej koordinácie činností v oblasti rakúskeho sociálneho poistenia.

Sociálne poistenie poskytuje 22 poisťovní, ktoré sú na základe verejného práva samosprávnymi inštitúciami. Niektoré poisťovne musia spravovať dve alebo všetky tri oblasti. Existuje tu 19 zdravotných poisťovní, 5 dôchodkových poisťovní a 4 úrazové poisťovne.

Nad systémom zdravotného poistenia a systémom úrazového poistenia vykonáva dohľad spolkové ministerstvo zdravotníctva (*Bundesministerium für Gesundheit*). Pre nemocničnú starostlivosť je zriadených 9 krajinských (Länder) fondov zdravotného poistenia, ktoré prevzali funkciu zdravotných poisťovní.

Nad dôchodkovým systémom vykonáva dohľad spolkové ministerstvo práce, sociálnych vecí a ochrany spotrebiteľov (*Bundesministerium für Arbeit, Soziales und Konsumentenschutz*).

Poistenie v nezamestnanosti spravuje úrad práce (*Arbeitsmarktservice*), nad ktorým vykonáva dohľad spolkové ministerstvo práce, sociálnych vecí a ochrany spotrebiteľov. Spolková kancelária úradu práce vykonáva celkový dohľad nad 9 krajinskými (*Länder*) kancelárkami a približne 100 regionálnymi pobočkami.

Príslušným orgánom na spravovanie rodinných dávok je spolkové ministerstvo hospodárstva, rodiny a mládeže (*Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend*). Rodinné prídavky (*Familienbeihilfe*) spravujú daňové úrady (*Finanzämter*), nad ktorými vykonáva priamy dohľad toto ministerstvo.

Príspevky na výchovu detí (*Kinderbetreuungsgeld*) spravujú zdravotné poisťovne, nad ktorými vykonáva priamy dohľad ministerstvo.

Dávky na dlhodobú starostlivosť sa pridelujú podľa potreby pomoci a starostlivosti v 7 kategóriách. Vyplácajú sa v podobe odškodnenia za dodatočné výdavky na starostlivosť. Okrem toho sa úrady spolkového štátu a krajinské (*Länder*) úrady dohodli na vytvorení komplexného systému starostlivosti v podobe peňažných a vecných dávok. Dávky na starostlivosť poberateľom dôchodku vypláca príslušná dôchodková poisťovňa alebo úrazová poisťovňa.

Okrem sociálneho poistenia a príspevkov za bezvládnosť existuje aj systém sociálnej podpory, ktorý spravujú okresný správny úrad a obec.

Financovanie

Ako zamestnanec musíte platiť zdravotné a zdravotné poistenie, poistenie v nezamestnanosti a dôchodkové poistenie (invalidita, staroba, dožitie). Príspevky sa vypočítavajú ako určité percento zo mzdy. Polovicu príspevkov spravidla platíte vy a druhú polovicu váš zamestnávateľ. Za odvádzanie príspevkov je však zodpovedný váš zamestnávateľ. Váš podiel na príspevku vám zrazí z každej vyplácanej mzdy.

Nemusíte platiť príspevky na úrazové poistenie (platí ich iba zamestnávateľ), na rodinné prídavky (financujú sa z príspevkov a daní zamestnávateľa), ani na dávky na dlhodobú starostlivosť (financujú sa z daní). Ak ste samostatne zárobkovo činná osoba, budete musieť platiť príspevky na zdravotné a nemocenské poistenie, úrazové poistenie a dôchodkové poistenie.

Príspevok, ktorý budete platiť, sa vám vyperia z vašej hrubej mzdy (vrátane 13. a 14. platu) alebo, ak ste samostatne zárobkovo činná osoba, z vášho príjmu zo zárobkovej činnosti (v opodstatnenom prípade to bude minimálny príspevok), do výšky každoročne stanovenej hornej hranice (napríklad 4 230 EUR mesačne).

Za financovanie zaručených minimálnych zdrojov zameraných na potreby zodpovedajú najmä krajinské a miestne samosprávy.

Kapitola II: Zdravotná starostlivosť

Kedy máte nárok na zdravotnú starostlivosť?

Poistenci

K zdravotnej starostlivosti máte prístup, ak máte zdravotné poistenie. Poistenie je povinné pre: všetkých zamestnancov v platených zamestnaniach a osoby v odbornej príprave, nezamestnané osoby poberajúce dávku v nezamestnanosti, osoby poberajúce zaručené minimálne zdroje zamerané na potreby, osoby poberajúce dôchodok alebo žiadajúce o dôchodok, účastníkov rekvalifikačných školení, osoby vykonávajúce vojenskú alebo civilnú službu, samostatne zárobkovo činné osoby, všetci rodinní príslušníci pracujúci v ich podnikoch, osoby so zmluvami na poskytovanie voľných služieb (freie Dienstnehmer) a ďalšie malé skupiny ľudí, čím je zabezpečené takmer úplné pokrytie zdravotnej starostlivosti.

Osoby poberajúce za jednu alebo niekoľko zárobkových činností (celkovú) mzdu nižšiu, ako je minimálny príjem (Geringfügigkeitsgrenze) 376,26 EUR mesačne, sú oslobodené od povinného poistenia. Môžu uzavrieť osobitné dobrovoľné poistenie.

Všetky osoby bez povinného poistenia, ktoré majú bydlisko v Rakúsku, majú právo uzavrieť dobrovoľné poistenie. Dobrovoľní poistenci majú nárok na dávky zdravotnej starostlivosti iba vtedy, ak sú poistení minimálne šesť mesiacov.

Rodinní príslušníci

Nezaopatrení rodinní príslušníci, ktorí majú bydlisko v Rakúsku, majú rovnako ako vy nárok na zdravotnú starostlivosť. Spravidla sa nezaopatrenými rodinnými príslušníkmi rozumejú deti mladšie ako 18 rokov alebo 27 rokov, ak pokračujú v štúdiu alebo odbornom vzdelávaní.

Manželský partner má tiež poistenie ako rodinný príslušník. Toto spoločné poistenie je bezplatné iba v tom prípade, ak vychováva deti alebo ich vychovával minimálne štyri roky; ak poberá príspevky za dlhodobú bezvládnosť minimálne kategórie 3; alebo ak poskytuje dlhodobú starostlivosť poistencovi (kategória 3). Vo všetkých ostatných prípadoch sa musí platiť dodatočné poistenie (3,4 % z hrubej mzdy).

Na partnera (platí aj v prípade partnera rovnakého pohlavia) žijúceho v spoločnej domácnosti (osoba, ktorá nie je v manželskom zväzku) sa vzťahujú ďalšie podmienky. S poistencom nesmie mať príbuzenský vzťah, v spoločnej domácnosti musia žiť minimálne 10 rokov a vedenie domácnosti sa musí uskutočňovať bez odmeny.

Aké dávky sa poskytujú?

Preventívne prehliadky

Na zabezpečenie včasného zisťovania ochorení vás a vašich nezaopatrených rodinných príslušníkov máte právo na preventívne prehliadky. Pre mladých ľudí vo veku do 19 rokov existujú osobitné programy, ako aj každoročné prehliadky na včasné zisťovanie rakoviny, cukrovky a srdcovocievnych ochorení. Zdravotné poistenie kryje aj náklady

na kúpeľnú liečbu a rehabilitačné opatrenia, ktoré majú za cieľ predchádzať zhoršeniu zdravotného stavu.

Zdravotná starostlivosť

Vy a vaši nezaopatrení rodinní príslušníci máte nárok na liečbu u praktických lekárov, odborníkov a zubných lekárov. Môžete mať nárok aj na lieky a zdravotnícke pomôcky, ak sú predpísané lekárom.

Zdravotná poisťovňa poskytuje a hradí aj domácu ošetrovateľskú starostlivosť. Patria k nej určité druhy lekárskej starostlivosti, ktoré poskytujú diplomované zdravotné sestry (napr. podávanie injekcií, vyživovanie sondou, prevazy atď.).

Ak si to povaha choroby vyžaduje, budete mať nárok na nemocničnú liečbu (bez časového obmedzenia) v štandardnej tarifnej kategórii.

Ako získať zdravotnú starostlivosť?

Zdravotná starostlivosť

Pred ošetrením musíte lekárovi predložiť svoju elektronickú kartu (ďalej len „e-karta“). Táto e-karta je národným zdravotným preukazom, ktorým osoba preukazuje svoj nárok na dávky zdravotného poistenia v Rakúsku. Vystavuje sa automaticky (nie je potrebná žiadna žiadosť) každému poistencovi a všetkým osobám oprávneným na poistenie. V súvislosti s kartou sa vyžaduje vaša osobná finančná spoluúčasť vo výške 10 EUR ročne (okrem detí, dôchodcov a osôb v hmotnej núdzi). V akútnom prípade vás lekár ošetrí aj vtedy, ak pri sebe e-kartu nemáte. V takom prípade musíte uviesť informácie o svojej zdravotnej poisťovni a e-kartu predložiť po vyšetrení.

Zdravotnú starostlivosť poskytujú lekári a zubní lekári, ktorí majú zmluvu s zdravotnou poisťovňou (*Vertragsärzte*). Patrí k nim väčšina praktických lekárov. Na začiatku liečby, na začiatku kalendárneho štvrťroka alebo na začiatku mesiaca si vybrať jedného z týchto lekárov. Ich zoznam je k dispozícii vo vašej zdravotnej poisťovni.

Obrátiť sa môžete aj na nezmluvných lekárov. V takom prípade však musíte uhradiť až 80 % sumy, ktorú by musela uhradiť zdravotná poisťovňa, ak by vás ošetril zmluvný lekár.

Ak váš ošetrojúci lekár bude považovať za potrebné poslať vás k odborníkovi, na kliniku alebo do ktoréhokoľvek obdobného zdravotníckeho zariadenia, vystaví vám tzv. *Überweisungsschein* (poukaz, na základe ktorého vás ošetrojúci lekár zverí do starostlivosti odborného lekára).

Lieky, prístroje a protézy

Lieky predpisuje zmluvný lekár a vydávajú sa vo všetkých lekárňach. Spravidla musíte zaplatiť paušálny poplatok 5,15 EUR za každý predpísaný liek. V prípade určitých infekčných chorôb alebo v prípade osôb v hmotnej núdzi sa dopĺcanie nevyžaduje. Výška doplatkov od jednej osoby v priebehu jedného roka je navyše obmedzená v závislosti od príjmu osoby. Zdravotná poisťovňa hradí obvykle náklady na protézy, v opodstatnenom prípade najviac do výšky stanovenej hornej hranice.

Poskytovanie zubnej starostlivosti

Zdravotná poisťovňa prepláca aj náklady na preventívnu starostlivosť a chirurgickú zubnú liečbu, ortodontickú liečbu a potrebné zubné náhrady. Náklady na ortodontickú liečbu a zubné náhrady sa nepreplácajú v celej výške, poistenec teda často musí znášať značné náklady.

Domáca ošetrovateľská starostlivosť

Domáca ošetrovateľská starostlivosť sa poskytuje na základe lekárskeho predpisu.

Hospitalizácia

Hospitalizáciu vám poskytnú v najbližšej nemocnici. V zamestnaneckom systéme bola pre rodinných príslušníkov ustanovená spoluúčasť na nákladoch vo výške 10 % sadzby za hospitalizáciu počas prvých štyroch týždňov. Pokiaľ ide o poistenca, ten uhradza iba malý príspevok za každý deň hospitalizácie (za rok najviac 28 kalendárnych dní). Od piateho týždňa je liečenie v nemocnici bezplatné pre poistenca, aj pre jeho rodinných príslušníkov.

Za určitých podmienok môže zdravotná poisťovňa úplne alebo sčasti nahradiť cestovné náklady vynaložené na účely získania zdravotnej starostlivosti.

Kapitola III: Peňažné nemocenské dávky

Kedy máte nárok na nemocenské dávky?

Ak ste zamestnanec v platenom zamestnaní, nezamestnaná osoba poberajúca dávky z poistenia v nezamestnanosti alebo účastník rekvalifikačných školení a v dôsledku choroby nemôžete pracovať, máte nárok na nemocenskú dávku (*Krankengeld*).

Nemocenské dávky sa nevyplácajú, ak dostávate mzdu na základe pracovného práva. Plná mzda sa môže vyplácať v období od šiestich do 12 týždňov, v závislosti od odpracovaného obdobia. Po uplynutí tohto obdobia sa ďalšie štyri týždne vypláca polovica mzdy a môže sa poskytnúť polovica nemocenskej dávky.

Poistenie nie je povinné a nárok na nemocenské dávky nevzniká, ak celková výška zárobku neprekročí úroveň minimálneho príjmu (*Geringfügigkeitsgrenze*) 376,26 EUR mesačne. V takom prípade je k dispozícii osobitné dobrovoľné poistenie.

Aké dávky sa poskytujú?

Od začiatku práceneschopnosti začína plynúť trojdňová čakacia lehota. Nemocenské dávky sa zvyčajne začínajú vyplácať od štvrtého dňa. Ak svoju práceneschopnosť do týždňa nenahlásite, nemocenské dávky sa budú vyplácať až odo dňa oznámenia.

Denná výška nemocenských dávok sa vypočíta na základe poslednej mzdy (s hornou hranicou 4 230 EUR mesačne). Jej výška je do 50 % mzdy (do 42. dňa) a až 60 % od 43. dňa. Ak to stanovky fondu zdravotného poistenia umožňujú, tieto sadzby sa môžu zvýšiť o určité percento za manžela/manželku a/alebo ostatných nezaopatrených rodinných príslušníkov. Zvýšená dávka nesmie presiahnuť 75 % zo mzdy.

V prípade osôb, ktorých mzda neprekračuje minimálnu úroveň pre povinné poistenie a ktoré sú zároveň dobrovoľne poistené, je nemocenská dávka stanovená vo výške 135,14 EUR.

Nemocenské dávky môžete v zásade poberať po dobu do 52 týždňov (jeden rok). Štatúty zdravotných poisťovní môžu túto dobu predĺžiť maximálne na 78 týždňov (rok a pol).

Ako získať peňažné dávky nemocenského poistenia?

Nárok na poberanie nemocenských dávok vzniká vystavením potvrdenia o práceneschopnosti lekárom.

Kapitola IV: Dávky v materstve a dávky v otcovstve

Kedy máte nárok na dávky v materstve alebo dávky v otcovstve?

Poistenkyne (poistené v zdravotnej poisťovni) a rodinné príslušníčky poistených osôb majú nárok na vecné dávky, t. j. nemocničnú starostlivosť pred pôrodom, počas pôrodu a po pôrode.

Ženy v platenom zamestnaní a ženy poberajúce dávky z poistenia v nezamestnanosti alebo ženy zúčastňujúce sa preškoľovacích kurzov majú nárok na dávky v materstve (*Wochengeld*) počas obdobia, v ktorom nesmú pracovať (osem týždňov pred pôrodom a osem týždňov po pôrode). Váš nárok na dávky v materstve sa pozastaví, ak vám zamestnávateľ bude ďalej vyplácať mzdu.

Aké dávky sa poskytujú?

Vecné dávky

Všetky ženy s nárokom na zdravotnú starostlivosť poskytovanú zdravotnou poisťovňou majú nárok aj na lekárske výkony počas tehotenstva, ako aj počas pôrodu a po ňom. Vecné dávky v materstve zahŕňujú:

- pravidelné lekárske kontroly a pomoc pôrodnej asistentky počas tehotenstva, pôrodu a po pôrode,
- poskytnutie liekov, zdravotných pomôcok atď.,
- starostlivosť v nemocnici alebo pôrodnici v trvaní najviac desiatich dní (alebo viac, ak to bude nutné, v prípade komplikácií počas tehotenstva lebo pôrodu). Starostlivosť môžu poskytovať aj diplomované detské sestry.

Rakúsko ponúka aj preplatenie 70 % nákladov na oplodnenie in vitro. Osobitný zákon stanovuje podmienky vzniku tohto práva.

Materská dovolenka a dávky v materstve

Dávky v materstve sa vypočítavajú na základe priemernej čistej mzdy za posledných 13 týždňov (tri mesiace).

Ak zamestnávateľ mzdu nevypláca nepretržite, dávky v materstve sa vyplácajú osem týždňov pred pôrodom a osem týždňov po pôrode. Toto obdobie sa môže predĺžiť na 12 týždňov v prípade predčasného pôrodu, narodenia niekoľkých detí naraz alebo cisárskeho rezu.

Samostatne zárobkovo činné ženy majú nárok na paušálne dávky počas toho istého obdobia. V prípade dobrovoľne poistených osôb s príjmom nedosahujúcim minimálnu hodnotu pre povinné poistenie dosahuje podpora výšku maximálne 8,22 EUR denne.

Ako získať dávky v materstve a dávky v otcovstve?

Tehotné ženy by si mali okamžite dohodnúť stretnutie so svojím lekárom a zaobstarať si zdravotnú knižku (*Mutter-Kind-Pass*), do ktorej sa im budú zaznamenávať

vyšetrenia pred narodením a po narodení dieťaťa. Do tejto knižky sa zapisujú všetky vyšetrenia, ktoré lekár vykonáva v súvislosti s tehotenstvom a starostlivosťou o zdravie dieťaťa. Absolvovanie vyšetrení vyznačených v zdravotnej knižke je podmienkou na vyplatenie rodičovského príspevku v plnej výške po dovŕšení 10., 13., 17. alebo 25. mesiaca veku dieťaťa, podľa zvolenej možnosti. Zdravotné záznamy uvedené v zdravotnej knižke je potrebné predložiť zdravotnej poisťovni.

Nárok na dávky v materstve sa uplatňuje v príslušnej zdravotnej poisťovni.

Kapitola V: Dávky v invalidite

Kedy máte nárok na dávky v invalidite?

Poistené osoby

Poistenie v invalidite je povinné pre všetkých zamestnancov v platenom zamestnaní, ako aj pre osoby v odbornej príprave, rodinných príslušníkov v podniku samostatne zárobkovo činnnej osoby a pre osoby, ktoré nemajú formálnu pracovnú zmluvu, ale pracujú v podstate rovnako ako zamestnanec (*freie Dienstnehmer*).

Poistenie nie je povinné pre osoby, ktorých mzda neprekračuje úroveň minimálneho príjmu (*Geringfügigkeitsgrenze*) 376,26 EUR mesačne. V prípade potreby je možné skombinovať príjem z viacerých zamestnaní.

Všetky osoby, ktoré nie sú poistené v rámci povinného systému, ale majú bydlisko v Rakúsku a dosiahli vek 15 rokov, majú možnosť uzavrieť dobrovoľné poistenie v rámci rakúskeho dôchodkového systému. Osoby, ktoré už nepodliehajú povinnosti poistiť sa, môžu byť ďalej zúčastnené na dobrovoľnom poistení nezávisle od miesta svojho pobytu.

Stupeň invalidity

V Rakúsku neexistuje čiastočná invalidita, pretože osoba je buď schopná alebo neschopná pracovať. Na kvalifikovaných zamestnancov sa vzťahuje profesijná ochrana, čo znamená, že sa skúma, či skutočne ešte stále môžu vykonávať činnosti v rámci svojho povolania (*Berufsschutz*). Nekvalifikovaní zamestnanci a samostatne zárobkovo činné osoby sa naopak odkážu na povolania na trhu práce. Na všetkých poistencov, ktorí ešte nedovršili vek 57 rokov, sa za určitých podmienok vzťahuje osobitná ochrana, pričom sa skúma, či ešte môžu vykonávať konkrétne činnosti, ktoré vykonávali predtým (*Tätigkeitschutz*).

Neschopnosť vykonávať obvyklú profesiu (*Berufsunfähigkeit*) sa vyskytuje v prípade zamestnancov a robotníkov, ktorí svoju činnosť vykonávali hlavne v rámci povolania vyžadujúceho predchádzajúcu odbornú prípravu, vtedy, ak zníženie pracovnej schopnosti zo zdravotných dôvodov dosiahne úroveň polovičnej schopnosti zdravého človeka v rovnakom povolaní. V prípade samostatne zárobkovo činných osôb sa musí preukázať trvalá práceneschopnosť v oblasti vykonávania pravidelnej zárobkovej činnosti zo zdravotných dôvodov.

Úplná práceneschopnosť (*Erwerbsunfähigkeit*) sa vyskytuje vtedy, keď robotník z dôvodu svojho fyzického alebo duševného stavu už viac nemôže vykonávaním žiadnej činnosti zarábať ani polovicu príjmu, ktorý by vykonávaním tejto činnosti zarobil zdravý človek.

Invalidita (*Invalidität*) sa vyskytuje vtedy, keď poistenci starší ako 57 rokov, ktorí následkom choroby alebo invalidity alebo poklesu fyzických alebo duševných schopností nie sú schopní vykonávať činnosť, ktorú v posledných 180 kalendárnych mesiacoch pred referenčným dátumom vykonávali najmenej 120 mesiacov. Musí sa zohľadniť každá opodstatnená zmena činnosti.

Pôvodná invalidita (*Originäre Invalidität*) sa vyskytuje vtedy, keď je osoba vo chvíli svojho vstupu na pracovný trh v zásade neschopná pracovať v dôsledku závažných zdravotných postihnutí, odpracovala však minimálne 10 príspevkových rokov.

Aké dávky sa poskytujú?

Invalidný dôchodok

Na získanie nároku na invalidný dôchodok (*Invaliditätsrente*) je potrebné, aby bola osoba poistená určité minimálne obdobie, t. j. minimálne 60 mesiacov za posledných 120 kalendárnych mesiacov. Po dovŕšení 50. roku života sa kvalifikačná lehota pre každý mesiac zvyšuje o jeden mesiac a referenčné obdobie o 2 mesiace na maximálny počet 180 mesiacov poistenia za posledných 360 kalendárnych mesiacov. V prípade 180 mesiacov platenia príspevkov alebo 300 mesiacov platenia poistného sa referenčné obdobie nevyžaduje.

Minimálna doba poistenia nie je povinná, ak je invalidita dôsledkom [pracovného úrazu alebo choroby z povolania](#), alebo za predpokladu, že vznikla pred dovŕšením veku 27 rokov, ak je poistenec poistený najmenej šesť mesiacov.

Od roku 2005 sa určité obdobia považujú za príspevkové obdobia, za ktoré sa vyplácajú príspevky z verejných prostriedkov. Patria sem: obdobia výchovy detí (*Kindernerziehungszeiten*) v trvaní maximálne štyri roky na jedno dieťa (5 rokov v prípade narodenia viacerých detí), obdobia vojenskej alebo vojnovnej služby a súvisiace obdobia (napr. civilná služba), obdobia materskej dovolenky, počas ktorej sa poberá dávka v materstve (*Wochengeld*), a obdobie, počas ktorého sa poberá dávka v nezamestnanosti (*Arbeitslosengeld*) alebo peňažná nemocenská dávka (*Krankengeld*).

Vzhľadom na obdobia poistenia do roku 2005 sa tieto obdobia považujú za bezpríspevkové prispôsobené obdobia. To isté sa vzťahuje aj na osoby, ktoré na začiatku roka 2005 dosiahli vek 50 rokov.

Výška invalidného dôchodku sa vypočítava na základe veku a dĺžky poistenia žiadateľa. Pre osoby, ktoré na začiatku roka 2005 ešte nedosiahli vek 50 rokov, a pre obdobia poistenia po januári 2005 platí systém dôchodkových účtov s definovanou dávkou založený na financovaní z aktuálneho príjmu (systém priebežného financovania).

Podľa tohto systému sa každoročne vypočítavajú nároky na dôchodky. Základom na výpočet je priemerný príjem za kalendárny rok do výšky vymeriavacieho základu pre maximálny príspevok. Za každý kalendárny rok sa dôchodkový účet navýši o 1,78 %.

Prípadne sa započítajú aj fiktívne mesiace poistenia do dovŕšenia veku 60 rokov. Výška dôchodku sa vypočíta podľa vzorca založeného na celkovom počte mesiacov poistenia a mesiacov odvádzania zrážok zo mzdy.

V prípade predčasného dôchodku sa dávka zníži o 4,2 % ročne, najviac však o 15 %.

Na osoby, ktoré na začiatku roka 2005 nedovŕšili vek 50 rokov, ale boli určité obdobie poistené, sa vzťahujú staré aj nové právne predpisy. Dôchodok sa vypočítava súbežným výpočtom pomocou metódy pro rata temporis. Čiastočné dôchodky sa vypočítavajú na základe nových a v prípade potreby aj starých právnych predpisov. Dôchodok zodpovedá súčtu čiastočných dôchodkov.

Na osoby, ktoré na začiatku roka 2005 dovŕšili vek 50 rokov, sa vzťahujú právne predpisy platné na konci roka 2004. Základ na výpočet dôchodku tvorí priemerný príjem za 24 rokov, keď poistenec odvádzal najvyššie poistenie. Toto obdobie sa do roku 2028 postupne predlži na 40 rokov. Od začiatku roka 2004 nesmú byť dôchodky nižšie o viac ako 5 % ako porovnateľný dôchodok na konci roka 2003. Táto hodnota sa do roku 2024 postupne zvýši na 10 %.

Invalidný dôchodok sa vypláca v štrnástich splátkach za rok. Na baníkov sa môžu vzťahovať osobitné ustanovenia.

Príplatky

Ak mesačný dôchodok alebo dôchodky spolu s príjmami (vrátane príjmov manželského partnera žijúceho v spoločnej domácnosti) nedosahujú určitú výšku, poskytuje sa kompenzačný príplatok (*Ausgleichszulage*). Vypláca sa vo výške rozdielu medzi aktuálnym príjmom a prahovou hodnotou. Tento príplatok, ako aj invalidný dôchodok, môžu byť v prípade nezaopatrených detí vyššie. Okrem toho sa môže poskytovať príspevok na dlhodobú starostlivosť.

Rehabilitačné opatrenia

Inštitúcie dôchodkového poistenia môžu poistencovi umožniť využiť najrôznejšie opatrenia v oblasti liečebnej, pracovnej alebo sociálnej rehabilitácie, aby sa obnovila jeho pracovná schopnosť a aby si mohol nájsť vhodné miesto v profesijnom a ekonomickom prostredí. Rehabilitácia by mala mať prednosť pred invalidným dôchodkom.

Ako získať dávky v invalidite?

Treba uviesť, že dôchodok sa môže vyplácať iba na základe vopred podanej žiadosti o dôchodok. Žiadosti treba prednostne predkladať príslušnej inštitúcii sociálneho poistenia (môžu sa však predkladať aj sociálnej poisťovni alebo miestnym orgánom) v príslušnom formulári. Hodnotiť sa však budú aj žiadosti predložené bez osobitného formulára.

Invalidný dôchodok sa vypláca od 1. dňa mesiaca nasledujúceho po začiatku invalidity alebo podania žiadosti.

Invalidný dôchodok sa poskytuje maximálne obdobie 24 mesiacov. Po lekárskom vyšetrení s kladným výsledkom sa obnoví na ďalších 24 mesiacov. Ak sa v dôsledku fyzického alebo duševného stavu príjemcovi prizná trvalá práceneschopnosť, invalidný dôchodok sa vypláca neobmedzené obdobie.

Po dosiahnutí dôchodkového veku sa invalidný dôchodok vypláca v rovnakej výške. Na základe žiadosti je tiež možné zmeniť invalidný dôchodok na starobný dôchodok.

Kapitola VI: Starobné dôchodky a dávky v starobe

Kedy máte nárok na dávky v starobe?

Nárok na dávky v starobe vzniká, ak ste poistený v dôchodkovej poisťovni (ako je to opísané v časti o dávkach v invalidite).

Okrem toho je potrebné dodržať určitú kvalifikačnú lehotu:

- Poistenci, ktorí pred začiatkom roka 2005 nedovršili vek 50 rokov a *neboli poistení*, musia dosiahnuť 180 mesiacov poistenia, pričom aspoň 84 z nich musí byť na základe pracovnej činnosti (napr. zamestnania).
- Osoby, ktoré na začiatku roka 2005 dovرšili vek 50 rokov, musia dosiahnuť 180 mesiacov poistenia za posledných 360 kalendárnych mesiacov alebo 180 mesiacov platenia príspevkov alebo 300 mesiacov poistenia bez stanovenia rámcového obdobia.
- Osoby, ktoré k 1. januáru 2005 nedovršili vek 50 rokov, ale dosiahli aspoň jeden mesiac obdobia poistenia, získajú čo najvýhodnejšie dávky.

Aké dávky sa poskytujú?

Normálny starobný dôchodok

Na starobný dôchodok (*Altersrente*) môžete mať nárok po dovرšení veku 60 rokov (ženy) alebo 65 rokov (muži). Veková hranica pre odchod žien do dôchodku sa v období rokov 2024 – 2033 bude postupne zvyšovať tak, aby bola rovnaká ako veková hranica pre mužov (t. j. 65 rokov).

Predčasný starobný dôchodok

O predčasný dôchodok (*Vorgezogene Rente*) môžu žiadať muži aj ženy po dovرšení veku 62 rokov. Vo veku 60 rokov oň môžu žiadať osoby, ktoré vykonávali ťažkú prácu, za predpokladu, že ju vykonávali minimálne 10 z predchádzajúcich 20 rokov a boli poistení 45 rokov.

Zároveň sa uplatňuje určité prechodné obdobie. Okrem toho, na osoby, ktoré v roku 2005 dovرšili vek 50 rokov, a na mladšie osoby, ktoré boli do roku 2005 aspoň jeden mesiac poistené, sa vzťahujú osobitné vekové podmienky. Preto sa vyžaduje 772 mesiacov života pre mužov a 712 mesiacov pre ženy. Tieto vekové ohraničenia sa v období rokov 2004 – 2014 postupne zvýšia (zrušenie tejto formy predčasného dôchodku).

V prípade dosiahnutia určitého počtu rokov navyše existujú iba dva predčasné dôchodky pre osoby, ktoré završili veľmi dlhú profesijnú kariéru alebo pracovali v osobitne ťažkých podmienkach.

Predčasné starobné dôchodky sa v prípade opätovného vykonávania zárobkovej činnosti prestanú vyplácať.

Výška dôchodku

Výška starobného dôchodku sa vypočítava na základe veku a dĺžky poistenia žiadateľa. Pre osoby, ktoré na začiatku roka 2005 ešte nedosiahli vek 50 rokov, a pre obdobia poistenia po januári 2005 platí systém dôchodkových účtov s definovanou dávkou založený na financovaní z aktuálneho príjmu (systém priebežného financovania).

Podľa tohto systému sa každoročne vypočítavajú nároky na dôchodky. Základom na výpočet je priemerný príjem za kalendárny rok do výšky vymeriavacieho základu pre maximálny príspevok. Za každý kalendárny rok sa dôchodkový účet navýši o 1,78 %.

V prípade predčasného dôchodku sa dôchodok zníži o 4,2 % ročne (v prípade osôb, ktoré vykonávali ťažké práce, v závislosti od počtu odpracovaných mesiacov najviac o 2,1 %), celkovo však najviac o 15 %. V prípade odloženého dôchodku sa dôchodok zvýši o 4,2 % za každý kalendárny rok, najviac o 12,6 %.

Na osoby, ktoré na začiatku roka 2005 nedovršíli vek 50 rokov, ale boli určité obdobie poistené, sa vzťahujú staré aj nové právne predpisy. Dôchodok sa vypočítava súbežným výpočtom pomocou metódy pro rata temporis. Čiastočné dôchodky sa vypočítavajú na základe nových a v prípade potreby aj starých právnych predpisov. Invalidný dôchodok zodpovedá súčtu čiastočných dôchodkov.

Na osoby, ktoré na začiatku roka 2005 dovŕšili vek 50 rokov, sa vzťahujú právne predpisy platné na konci roka 2004. Základ na výpočet dôchodku tvorí priemerný príjem za 24 rokov, keď poistenec odvádzal najvyššie poistenie. Toto obdobie sa do roku 2028 postupne predĺži na 40 rokov. Z tohto základu sa každý rok vypočíta 1,78 %. Zníženia a zvýšenia dôchodku sú rovnaké, ako už bolo uvedené. Zvýšenie dôchodku však nesmie prekročiť 91,76 % vymeriavacieho základu.

Od začiatku roka 2004 nesmú byť dôchodky nižšie o viac ako 5 % ako porovnateľný dôchodok na konci roka 2003. Táto hodnota sa do roku 2024 postupne zvýši na 10 %.

Dôchodok sa vypláca v štrnástich splátkach za rok. Na baníkov sa môžu vzťahovať osobitné ustanovenia.

Príplatky

Ak mesačný dôchodok alebo dôchodky spolu s príjmami (vrátane príjmov manželského partnera žijúceho v spoločnej domácnosti) nedosahujú určitú výšku, poskytuje sa kompenzačný príplatok (*Ausgleichszulage*). Vypláca sa vo výške rozdielu medzi aktuálnym príjmom a prahovou hodnotou. Tento príplatok môže byť v prípade nezaopatrených detí vyšší. Okrem toho sa môže poskytovať príspevok na dlhodobú starostlivosť.

Ako získať dávky v starobe?

Dôchodok sa vypláca iba na základe žiadosti. Žiadosti treba prednostne predkladať príslušnej inštitúcii dôchodkového poistenia (môžu sa však predkladať aj sociálnej poisťovni alebo miestnym orgánom) v príslušnom formulári. Hodnotiť sa však budú aj žiadosti predložené bez osobitného formulára.

Kapitola VII: Pozostalostné dávky

Kedy máte nárok na pozostalostné dávky?

Na pozostalostné dávky (*Hinterbliebenenpensionen*) môžete mať nárok, ak máte poistenie v dôchodkovej poisťovni a spĺňate určitú kvalifikačnú lehotu. Platí to isté, čo je opísané v časti o dávkach v invalidite.

Aké dávky sa poskytujú?

Vdovský a vdovecký dôchodok

Ak pozostalý manželský partner (alebo nezaopatrený bývalý manželský partner) zosnulého poistenca dovŕšil vek 35 rokov, alebo ak z manželstva vzišlo dieťa, môžete žiadať o vdovský alebo vdovecký dôchodok (*Witwenpension* alebo *Witwerpension*).

Manželský partner má nárok na dôchodok vo výške nula až 60 % (v závislosti od jeho alebo jej ďalších príjmov) dôchodku, na ktorý mal alebo by mal nárok zosnulý partner (podmienky sú opísané v časti o invalidných a starobných dôchodkoch).

Ak súčet pozostalostného dôchodku a vlastný príjem príjemcu nedosahuje určitú hodnotu (1 762,98 EUR mesačne), bude sa mu vyplácať sa dodatočná suma až do výšky 60 % dôchodku zosnulého. K tomuto dôchodku sa môže pripočítať aj doplnkový príspevok alebo príspevok za bezvládnosť.

Sirotský dôchodok

Sirotský dôchodok (*Waisenpension*) sa poskytuje deťom do veku 18 rokov alebo do veku 27 rokov, ak pokračujú vo vzdelávaní alebo v štúdiu na vysokej škole. V prípade detí s postihnutím nie je stanovené vekové ohraničenie.

Výška sirotského dôchodku môže byť až 40 % (v prípade detí, ktoré stratili jedného rodiča) alebo 60 % (v prípade detí, ktoré stratili oboch rodičov) dôchodku, na ktorý mal alebo by mal nárok zosnulý (podmienky sú opísané v časti o invalidných a starobných dôchodkoch).

V prípade sirotských dôchodkov závisia referenčné sadzby vyrovnávacích príspevkov od veku siroty. Sirotské dôchodky sa môžu doplniť prídavkom na starostlivosť.

Pohrebné náklady

V prípade potreby možno poskytnúť príspevok na pohrebné náklady (*Zuschuss zu den Bestattungskosten*). Tento príspevok môže dosiahnuť výšku maximálne 436,04 EUR. Poskytuje sa na základe stanov poisťovni (a udeľuje sa len výnimočne).

Ako získať pozostalostné dávky?

Dôchodok sa vypláca iba na základe žiadosti. Túto žiadosť treba podať príslušnej inštitúcii dôchodkového poistenia na príslušnom formulári.

Žiadosť o príspevok na pohrebné náklady sa podáva vo fonde nemocenského poistenia (ak takéto dávky poskytuje).

Kapitola VIII: Dávky v súvislosti s pracovnými úrazmi a chorobami z povolania

Kedy máte nárok na dávky v súvislosti v pracovnými úrazmi a chorobami z povolania?

Úrazové poistenie vás chráni počas výkonu vašej pracovnej činnosti, ako aj počas vašej cesty do a z práce. Zahŕňa opatrenia prevencie a dávky v prípade škôd.

Všetky osoby zamestnávané na základe pracovnej zmluvy alebo učňovskej zmluvy a mnohé samostatne zárobkovo činné osoby (a rodinní príslušníci pracujúci v ich podniku) podliehajú povinnosti uzavrieť úrazové poistenie. Úrazové poistenie sa vzťahuje aj na žiakov a študentov počas obdobia, ktoré trávajú v škole počas vzdelávania.

Známe choroby z povolania sú uvedené v zozname, okrem toho sa môže choroba, ktorá sa v tomto zozname nenachádza, na základe posúdenia prípadu uznať za chorobu z povolania.

Aké dávky sa poskytujú?

Zamestnávateľia sú povinní zabezpečiť preventívne opatrenia, t. j. zariadiť a udržiavať pracovisko tak, aby zamestnanci boli chránení proti pracovným úrazom a chorobám z povolania.

Zdravotná starostlivosť a peňažné dávky vyplácané počas krátkeho obdobia

V prípade úrazu alebo choroby z povolania sa môže poskytnúť prvá lekárska pomoc a ďalšia lekárska starostlivosť. Patrí sem lekárska starostlivosť, poskytovanie liekov, zdravotníckych pomôcok (napr. protéz), ako aj starostlivosti poskytovanej v nemocnici alebo špecializovanom zdravotnom stredisku. Zdravotná poisťovňa poskytuje príspevky v zásade počas prvých štyroch týždňov, ale úrazová poisťovňa môže poskytovať príspevky vždy. Pravidlom je, že poistenec nemusí nič doplácať. Výnimkou sú menšie príspevky za nemocničnú starostlivosť, lekársku alebo zubnú starostlivosť a lieky.

Poistenec spočiatku poberá peňažné dávky, na ktoré má nárok v prípade pracovnej neschopnosti následkom choroby (náhrada mzdy alebo nemocenských peňažných dávok). V prípade, že výška invalidného dôchodku, na ktorý by mal nárok, by bola vyššia, poberá rozdielovú dávku. V prípade liečenia v nemocnici alebo v špecializovanom zdravotnom stredisku, má poistenec nárok na dennú dávku, ktorou sú v závislosti od jeho rodinných pomerov rodinné prídavky (*Familiengeld*) alebo denné dávky (*Taggeld*). V tomto prípade sa vyplácanie invalidného dôchodku pozastaví.

Rehabilitácia

Okrem zdravotných rehabilitačných opatrení sa obetiam pracovných úrazov alebo chorôb z povolania poskytujú pracovné a sociálne rehabilitačné opatrenia.

Sociálna rehabilitácia sa poskytuje napríklad vo forme pridelenia prostriedkov na úpravu bývania.

K pracovným rehabilitačným opatreniam patrí najmä pomoc pri zabezpečení alebo hľadaní práce, ďalšie školenia a rekvalifikácia. Počas obdobia školení sa poskytuje vyrovnávací príspevok (*Übergangsgeld*).

Invalidný dôchodok

Po uplynutí obdobia práceneschopnosti (najviac 27 týždňov), budete dostávať invalidný dôchodok (*Unfallrente*), ak sa v dôsledku zdravotného stavu vaša schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť znížila aspoň o 20 % (50 % v prípade žiakov a študentov). Toto zníženie musí trvať viac než tri mesiace a musí byť v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

V prípade poklesu vašej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 100 % sa vám dôchodok vyplácaný každý mesiac zvýši na dve tretiny vymeriavacieho základu (t. j. priemeru poisteného príjmu za predchádzajúci rok). Ak je vaša neschopnosť vykonávať zárobkovú činnosť menšia, dôchodok sa zníži v zodpovedajúcom pomere.

Dôchodok sa v priebehu roka vypláca v štrnástich splátkach (jedna splátka mesačne plus dve dodatočné splátky, jedna v máji a druhá v októbri).

Zdravotne ťažko postihnutým osobám sa bude vyplácať prídavok vo výške 20 % dôchodku (ak je schopnosť poistenca vykonávať zárobkovú činnosť znížená o menej než 70 %, alebo 50 % dôchodku, ak je schopnosť poistenca vykonávať zárobkovú činnosť znížená minimálne o 70 %). Za každé dieťa mladšie ako 18 rokov (mladšie ako 27 rokov, ak študuje alebo sa odborne pripravuje) sa poskytuje príplatok za nezaopatrené dieťa vo výške 10 % dôchodku. Tieto prídavky sa však vyplácajú iba pod podmienkou, že schopnosť poistenca vykonávať zárobkovú činnosť je znížená najmenej o 50 %.

Ak ste následkom úrazu alebo choroby z povolania odkázaný na ošetrovateľskú starostlivosť, môžete k svojmu dôchodku poberať príspevok za bezvládnosť.

Ak je pracovný úraz alebo choroba z povolania zapríčinená hrubou nedbanlivosťou, ktorá viedla k nedodržaniu požiadaviek na bezpečnosť zamestnancov, okrem dôchodku môžete dostať jednorazové odškodnenie, ktorého výška bude závisieť od závažnosti ublíženia na fyzickom alebo duševnom zdraví (*Integritätsabgeltung*).

Za určitých podmienok môže byť invalidný dôchodok nahradený jednorazovou platbou (zvyčajne, ak je stupeň pracovnej neschopnosti menší ako 25 %).

Pozostalostný dôchodok

Manželský alebo registrovaný partner poistenca, ktorý zomrel následkom pracovného úrazu alebo choroby z povolania, má nárok na pozostalostný dôchodok vyplácaný z

úrazového poistenia. Za určitých podmienok môže tento nárok pretrvať aj po ukončení manželstva (partnerského vzťahu).

Výška pozostalostného dôchodku môže byť 40 % vymeriavacieho základu dôchodku zosnulého, ak manželský partner dovŕšil bežný dôchodkový vek, alebo má minimálne 50 % pracovnú neschopnosť. V ostatných prípadoch sa vypláca dôchodok vo výške 20 % vymeriavacieho základu.

Deti vo veku do 18 rokov (alebo 27 rokov, ak študujú alebo sa odborne vzdelávajú, bez vekového ohraničenia v prípade detí s postihnutím) môžu poberať sirotský dôchodok. Dieťa, ktoré stratilo jedného rodiča, dostáva 20 %, a dieťa, ktoré stratilo oboch rodičov, 30 % vymeriavacieho základu dôchodku zosnulého.

Dôchodok sa môže vyplácať aj rodičom (starým rodičom) v núdzi a nezaopatreným súrodencom (pričom prioritu majú rodičia), ak sa o tieto nezaopatrené osoby staral najmä zosnulý.

Maximálny dôchodok pre všetkých príjemcov nesmie presiahnuť 80 % vymeriavacieho základu dôchodku zosnulého.

Náhrada nákladov za pohreb

Náhrada nákladov za pohreb sa poskytuje vtedy, ak bola smrť spôsobená pracovným úrazom alebo chorobou z povolania.

Ako získať dávky v súvislosti s pracovnými úrazmi a chorobami z povolania?

Ak utrpíte pracovný úraz, musíte to ihneď oznámiť svojmu zamestnávateľovi; zamestnávateľ je povinný oznámiť úraz úrazovej poisťovni. Zamestnávateľ alebo lekár musia odoslať oznámenie do piatich dní.

Dávky sa čiastočne priznávajú iba vtedy, ak sa o ne požiadajú. Túto žiadosť treba podať príslušnej úrazovej poisťovni na príslušnom formulári. Hodnotiť sa však budú aj žiadosti predložené bez osobitného formulára.

V prípade zásadných zmien sa môže vykonať revízia nároku na invalidný. Po uplynutí prvých dvoch rokov nároku sa môže revízia vykonávať vo všeobecnosti iba v odstupoch jedného roka od posledného hodnotenia.

Kapitola IX: Rodinné dávky

Kedy máte nárok na rodinné dávky?

Prídavky na deti (*Familienbeihilfe*) sa poskytujú v rámci všeobecného systému všetkým osobám s bydliskom v Rakúsku (sú financované z príspevkov zamestnávateľov a daní).

Nárok na prídavky na deti sa priznáva osobám, ktoré majú v Rakúsku trvalý alebo prechodný pobyt, za maloleté deti žijúce v ich domácnosti, alebo ktorých náklady na výživné vo veľkej miere znášajú. Nárok majú aj rodičia, starí rodičia, adoptívni rodičia alebo náhradní rodičia, ako aj samotné deti, ak sú splnené určité podmienky.

Rodičia, adoptívni rodičia a náhradní rodičia môžu mať nárok na príspevok na výchovu detí (*Kinderbetreuungsgeld, KBG*). Poskytujú sa nezávisle od predchádzajúceho vykonávania zárobkovej činnosti alebo povinného poistenia. V prípade príspevku na výchovu detí súvisiaceho s príjmom (*einkommensabhängiges Kinderbetreuungsgeld*) sa vyžaduje zamestnanie v trvaní šiestich mesiacov pred narodením dieťaťa alebo pred zákazom vykonávania práce.

Príspevok na výchovu detí sa priznáva rodičom starajúcim sa o deti počas ich najútlejšieho detstva a slúžia na čiastočné vykompenzovanie straty príjmov.

Vyplácanie príspevku na výchovu detí je podmienkou vzniku nároku na vyplácanie prídavkov na deti. Okrem toho musia príjemca a dieťa bývať v jednej domácnosti (rovnaké bydlisko). Ďalšou podmienkou je, že celková výška príjmu nepresiahne v období vyplácania príspevku 60 % posledného príjmu. V tomto období sú dovolené ďalšie príjmy vo výške do 16 200 EUR za kalendárny rok. V prípade príspevku na výchovu detí súvisiaceho s príjmom sa umožňuje ďalší príjem v malej výške (5 800 EUR za kalendárny rok). V tomto prípade sa prihliada iba na príjem rodiča, ktorý žiada o rodičovské prídavky. Príjem druhého rodiča sa nezohľadňuje.

Aké dávky sa poskytujú?

Prídavky na deti

Výška prídavkov na deti závisí od veku dieťaťa. okrem toho sa od druhého dieťaťa poskytuje príplatok. Ak má dieťa závažné zdravotné postihnutie, prídavky na deti môžu byť vyššie.

Výška prídavku na deti je mesačne 105,40 EUR na dieťa. Táto suma sa zvyšuje so zvyšujúcim sa vekom dieťaťa: v 3 rokoch veku dieťaťa na 112,70 EUR, v 10 rokoch na 130,90 EUR a v 19 rokoch na 152,70 EUR.

Od 1. januára 2008 sa celková mesačná suma prídavkov na deti zvýšila na 12,80 EUR za dve deti, 47,80 EUR za tri deti, 97,80 EUR za štyri deti a 50,00 EUR za každé ďalšie dieťa.

Ťažko zdravotne postihnutým deťom sa vypláca príplatok 138,30 EUR mesačne. Spoločne s príspevkom na dieťa sa v septembri na každé dieťa vo veku od 6 do 15

rokov vypláca príspevok na začatie školského roka (*Schulstartgeld*) vo výške 100 EUR. Nie je potrebné podávať osobitnú žiadosť.

Prídavky na deti sa bežne poskytujú až do dospelosti dieťaťa (18 rokov). Ich vyplácanie možno predĺžiť až do veku 24 rokov v prípade detí pokračujúcich v odbornej príprave alebo v štúdiu v odbore, v ktorom už majú kvalifikáciu na výkon povolania (v osobitných prípadoch až do veku 25 rokov: tehotné ženy, ženy s dieťaťom, vojenský odvedenci, osoby s postihnutím, dlhodobo študujúce osoby, osoby vykonávajúce dobrovoľnú sociálnu službu). Prídavky na deti sa vyplácajú bez vekového ohraničenia v prípade detí s trvalou neschopnosťou vykonávať zárobkovú činnosť (ak sa táto neschopnosť vyskytla do veku 21 rokov alebo počas odbornej prípravy, ale v každom prípade do veku 27 rokov).

Prídavky na deti sa nepriznávajú, ak má dieťa, ktoré dovŕšilo vek 18 rokov, príjem vyšší, ako je určitá stanovená mesačná suma (10 000 EUR ročne).

Príplatok pre početnú rodinu

Príplatok pre početné rodiny (*Mehrkindzuschlag*) môže byť vo výške 20 EUR mesačne za tretie a každé ďalšie dieťa, za ktoré sa priznávajú prídavky na deti. Podmienkou je, aby ročné zdaniteľné príjmy rodiny v kalendárnom roku, ktorý predchádza roku, v ktorom sa žiada o prídavky, nepresiahli 55 000 EUR.

Príspevok na výchovu detí

Príspevok na výchovu detí možno poberať v plnej výške na celé obdobie pod podmienkou absolvovania desiatich (bezplatných) lekárskeho prehliadok v predpísaných lehotách, zaznamenaných v zdravotnej knižke (*Mutter-Kind-Pass*) - piatich pred narodením dieťaťa a piatich po narodení dieťaťa). Záznam o prehliadkach je potrebné predložiť zdravotnej poisťovni. Ak sa tieto prehliadky neuskutočnia, výška denného príspevku sa zníži na polovicu, keď dieťa dosiahne 10., 13., 17. alebo 25. mesiac života, podľa zvolenej možnosti.

Čo sa týka výšky príspevku na výchovu dieťaťa, od začiatku roka 2011 existuje päť možností (štyri paušálne a jedna súvisiaca s príjmom):

- 14,53 EUR na deň do 30 mesiacov veku dieťaťa (je možné predĺženie na 36 mesiacov, ak druhý rodič dostáva príspevok),
- 20,80 EUR na deň do 20 mesiacov veku dieťaťa (je možné predĺženie na 24 mesiacov, ak druhý rodič dostáva príspevok),
- 26,60 EUR na deň do 15 mesiacov veku dieťaťa (je možné predĺženie na 18 mesiacov, ak druhý rodič dostáva príspevok),
- 33 EUR na deň do 12 mesiacov veku dieťaťa (je možné predĺženie na 14 mesiacov, ak druhý rodič dostáva príspevok),
- možnosť súvisiaca s príjmom (podobné trvanie a rozšírenie ako vo štvrtnej možnosti).

Vybrať si jednu z týchto piatich možností je potrebné v prvej žiadosti o príspevok na výchovu detí. Ďalšie zmeny nie sú povolené a zvolená možnosť je záväzná aj pre druhého rodiča.

Vyplácanie prídavkov možno rozšíriť, ak príspevok na výchovu detí poberá aj druhý rodič.

Rodičia sa môžu pri poberaní príspevku vystriedať najviac dvakrát (nie je možné, aby dávky poberali obaja rodičia zároveň). Minimálna dĺžka poberania dávok je 2 mesiace.

Príspevok na výchovu dieťaťa je dostupný len pre najmladšie dieťa. Týka sa to aj narodenia viacerých detí súčasne. V prípade narodenia viacerých detí súčasne (napr. dvojčatá) sa vypláca príplatok vo výške polovice sumy príspevku na výchovu dieťaťa. V prípade narodenia viacerých detí súčasne a výberu možnosti súvisiacej s príjmom sa nevypláca žiaden príplatok.

Ak počas poberania dávok v materstve a dávok z cudziny ich výška pokrýva tento príspevok, príspevok na výchovu dieťaťa sa nevypláca.

Rodinám s nízkymi príjmami sa priznávajú paušálne príspevky na výchovu dieťaťa vo výške 6,06 EUR na deň na maximálne 12 mesiacov. V prípade príspevku na výchovu dieťaťa na základe príjmu sa nevypláca žiaden príplatok.

Daňová úľava na deti

Daňová úľava na deti (*Kinderabsetzbetrag*) vo výške 58,40 EUR na dieťa mesačne sa vypláca v kombinácii s prídavkami na deti zo všeobecných daňových výnosov.

Ako získať rodinné dávky?

Prídavky na deti sa priznávajú iba na základe žiadosti a platby je možné uskutočniť za predchádzajúcich päť rokov. Žiadosti treba predkladať na osobitnom formulári daňovému úradu (*Finanzamt*). Prídavky vypláca daňový úrad každé dva mesiace, vyplácať sa začínajú prvým mesiacom nároku.

Osoby poberajúce prídavky na deti sú povinné oznámiť príslušnému daňovému úradu každú skutočnosť, ktorá môže mať vplyv na ich nárok, a každú zmenu, ktorá môže mať vplyv na ich nárok, a to do jedného mesiaca od vzniku tejto skutočnosti.

O príplatok pre početné rodiny treba osobitne požiadať každý kalendárny rok daňový úrad v mieste pobytu pri podávaní daňového priznania.

O príspevok na výchovu dieťaťa možno požiadať v príslušnej zdravotnej poisťovni. Môže sa vyplácať maximálne šesť mesiacov. Osoby poberajúce tento príspevok sú povinné oznámiť príslušnej zdravotnej poisťovni akúkoľvek zmenu rodinného stavu a údajov uvedených vo formulári žiadosti.

Kapitola X: Nezamestnanosť

Kedy máte nárok na dávku v nezamestnanosti?

Na všetkých zamestnancov, praktikantov a účastníkov rekvalifikačných školení s príjmami nad hranicou minimálneho príjmu (*Geringfügigkeitsgrenze* 376,26 EUR mesačne v roku 2011) sa vzťahuje poistenie v nezamestnanosti.

Dobrovoľné poistenie nie je možné. Od 1. januára 2011 však môžu samostatne zárobkovo činné osoby dobrovoľne vstúpiť do systému poistenia v nezamestnanosti.

Na dávku v nezamestnanosti (*Arbeitslosengeld*) máte nárok, ak ste poistenie v nezamestnanosti platili minimálne 52 týždňov počas posledných 24 mesiacov alebo 26 týždňov za posledných 12 mesiacov v prípade poistencov vo veku do 25 rokov.

Ak sa nárok na dávku v nezamestnanosti zanikol a vy sa nachádzate v tiesni, je možné požiadať o sociálnu podporu v nezamestnanosti (*Notstandshilfe*). Táto podmienka je splnená, keď z rodinného príjmu, ktorý je k dispozícii, nie je možné uspokojiť základné životné potreby vás a vašej rodiny.

Aké dávky sa poskytujú?

Preskúmanie nároku na dávku v nezamestnanosti a jej vyplácanie zabezpečuje úrad práce (*Arbeitsmarktservice*). Hlavnými dávkami sú dávka v nezamestnanosti a podpora v nezamestnanosti (*Notstandshilfe*).

Okrem toho úrad práce poskytuje informácie o nárokoch na dávky, zabezpečuje sprostredkovanie práce osobám bez zamestnania a pomáha nájsť školiace a vzdelávacie kurzy.

Dávka v nezamestnanosti:

Na získanie nároku na dávku v nezamestnanosti musí byť osoba nezamestnaná, schopná a ochotná pracovať (prijať vhodné zamestnanie), byť k dispozícii úradu práce a nesmie vyčerpať trvanie poskytovania dávok. Okrem toho je potrebné dodržať príslušnú kvalifikačnú lehotu.

Výška dávky v nezamestnanosti sa vypočítava na základe priemerného príjmu za posledný úplný kalendárny rok s definovanou hornou hranicou (4 230 EUR mesačne). Proporcne sa zohľadňujú aj mimoriadne platby (13. a 14. plat). Základná suma je 55 % denného čistého príjmu s určitou odchýlkou (v závislosti od vyplácania rodinných príplatkov). Určená je aj najnižšia a najvyššia denná sadzba.

Dĺžka obdobia vyplácania dávok v nezamestnanosti závisí od dĺžky poistenia a vášho veku. Predstavuje najmenej 20 týždňov a predlžuje sa na

- 30 týždňov, ak ste boli poistený počas troch z piatich rokov;
- 39 týždňov v prípade poistenia v trvaní šesť rokov z posledných 10 rokov, ak máte minimálne 40 rokov, a
- 52 týždňov v prípade poistenia v trvaní deväť rokov, ak ste odpracovali deväť rokov v priebehu 15 rokov a ak máte aspoň 50 rokov.

Toto obdobie je možné predĺžiť o obdobie, počas ktorého sa príjemca zúčastňuje následného školenia alebo rekvalifikačného opatrenia alebo reintegračného opatrenia, ktoré mu uložil úrad práce. Je možné ho predĺžiť o tri alebo štyri roky, ak sa príjemca angažuje v nadácii práce (osobitné vzdelávacie opatrenie).

Ak odmietnete pracovné miesto, ktoré vám bude ponúknuté alebo účasť na odbornej príprave alebo nevyviniete snahu v tomto smere, bude vám uložený postih vo forme pozastavenia vyplácania dávok v nezamestnanosti na dobu najmenej 6 týždňov. Podpora v nezamestnanosti sa vypláca odo dňa, kedy ste o ňu požiadali. Ak vám však bola ukončená pracovná zmluva v dôsledku vašej činnosti alebo bez uvedenia dôvodu, vyplácanie dávok sa pozastaví na štyri týždne.

Sociálna podpora v nezamestnanosti

Sociálna podpora v nezamestnanosti sa vypočítava ako 92 % (v niektorých prípadoch 95 %) základnej výšky dávok v nezamestnanosti. V prípade krátkodobého nároku na dávku v nezamestnanosti môže po šiestich mesiacoch dôjsť k určitému zníženiu. Sociálna podpora v nezamestnanosti sa vypláca neobmedzený čas, ale vždy len jeden rok.

Čiastočná nezamestnanosť

Existujú dávky poskytované v prípade čiastočnej nezamestnanosti, napr. podpora zamestnávateľovi v pri skrátení pracovného času (*Kurzarbeitsunterstützung*). V tomto prípade neexistuje zákonný nárok, pretože ide o podporu vyplácanú zamestnávateľovi. Zamestnávatelia v stavebníctve musia zamestnancom vyplácať náhradu v prípade nepriaznivého počasia (*Schlechtwetterentschädigung*) za neodpracované hodiny v dôsledku nepriaznivých poveternostných podmienok znemožňujúcich prácu.

Za určitých podmienok sa môže vyplácať aj príspevok na ďalšie vzdelávanie (*Weiterbildungsgeld*). Zamestnancom, ktorí prekročili určitý vek a skrátia svoj pracovný úväzok, sa vyplácajú príspevok na skrátенý pracovný úväzok pre starších zamestnancov (*Altersteilzeitgeld*).

Ďalšie dávky

Počas obdobia vašej nezamestnanosti sa z poistenia v nezamestnanosti za vás odvádzajú príspevky na zdravotné a zdravotné poistenie a na dôchodkové poistenie. Okrem toho ste poistený aj proti niektorým úrazom.

Vyplácanie podpory v prípade platobnej neschopnosti zabezpečuje spoločnosť Insolvenz-Ausfallgeld-Fonds-Service GmbH (IAF-Service GmbH). Táto dávka sa vypláca v prípade, že je podnik v konkurze alebo súdnom vyrovnaní, aby boli zamestnanci chránení pred stratou príjmu alebo omeškaním výplaty ich mzdy.

Rodinné príplatky (*Familienzuschläge*) sa môžu vyplácať manželskému partnerovi, deťom a vnúčatám.

Dočasné dávky (*Übergangsgeld*) a dočasné dávky po ukončení práce na čiastočný úväzok v prípade starších zamestnancov (*Übergangsgeld nach Altersteilzeit*) sa môžu vyplácať dovtedy, kým sa nespĺnia podmienky na priznanie starobného dôchodku. V rámci poistenia v nezamestnanosti sa poskytuje osobitná podpora (*Sonderunterstützung*) nezamestnaným osobám, ktoré prekročili vek 52 rokov a pracujú v baníctve.

Ako získať dávku v nezamestnanosti?

Ak sa stanete nezamestnaným, musíte sa prihlásiť na úrade práce a požiadať o dávku v nezamestnanosti. Počas obdobia poberania dávok ste povinný dostaviť sa v stanovených termínoch na úrad práce, aby ste urobili rozbor situácie s osobou, ktorá má na starosti váš spis.

Ste povinný sám a bezodkladne oznámiť úradu práce každú zmenu vašej osobnej situácie, ako aj zmenu situácie vašich rodinných príslušníkov, ktorá môže mať vplyv na váš nárok na dávky (napríklad možnosť uplatnenia na trhu práce alebo akákoľvek zmena týkajúca sa výšky vášho príjmu).

Kapitola XI: Minimálne zdroje

Kedy máte nárok na dávky v súvislosti s minimálnymi zdrojmi?

System zaručených minimálnych zdrojov zameraných na potreby (*bedarfsorientierte Mindestsicherung*) je modernizovaná verzia bývalej sociálnej podpory (*Sozialhilfe*), ktorá bola platná do roku 2011.

Cieľom zaručených minimálnych zdrojov zameraných na potreby je umožniť život na primeranej úrovni ľuďom, ktorí nedokážu pokryť náklady na svoj každodenný život alebo náklady ich rodinných príslušníkov z vlastných zdrojov.

Zaručené minimálne zdroje zamerané na potreby predstavujú všeobecný nepríspevkový systém pre všetky skupiny obyvateľstva, čo znamená, že sa vyžaduje pobyt v Rakúsku. Rovnaké postavenie ako rakúski občania nadobúdajú rôzne skupiny, napríklad občania krajín EHP, štátni príslušníci tretích krajín s osobitným povolením na pobyt (najmä s povolením na trvalý pobyt, EÚ) a osoby s uznaným štatútom utečenca.

Najskôr sa zohľadňuje ako príjem vlastný príjem alebo iné dávky, ako napríklad dávky v nezamestnanosti a platby životného minima. Pri určovaní príjmu príjemcu sa však nezohľadňujú prídavky na deti a na starostlivosť. Na zaručené minimálne zdroje zamerané na potreby podliehajúce preskúmaniu príjmov môžu mať nárok slobodní rodičia a domácnosti (rodiny, registrované partnerstvá). Preskúmanie zahŕňa aj majetkové pomery.

Aké dávky sa poskytujú?

Životné minimum a ubytovanie

Platí, že ak príjem jednej rodinnej jednotky neprekročí určitú prahovú hodnotu, vzniká núdza. Rodinná jednotka pozostáva z príjemcu a jeho alebo jej nezaopatrených rodinných príslušníkov, manželského partnera alebo druha/družky žijúcich v rovnakej domácnosti.

Spolkové krajiny stanovujú životné minimum (*Mindeststandards*) na zabezpečenie nákladov na potraviny, výživné, osobnú hygienu, kúrenie, elektrinu, domáce spotrebiče a osobné potreby súvisiace s primeranou účasťou na spoločenskom a kultúrnom živote. Životné minimum pre pár s dvomi deťmi (vo veku 5 a 10 rokov) je vo výške minimálne 1 438,26 EUR. Patrí sem aj 25 % podiel na nákladoch na bývanie. Zaručené minimálne zdroje zamerané na potreby sa vyplácajú ako rozdielová suma medzi vlastným príjmom a životným minimom, alebo v prípade neexistujúceho vlastného príjmu príjemcu (rodiny alebo domácnosti) ako plná suma životného minima.

Zaručené minimálne zdroje zamerané na potreby sa poskytujú tak dlho, kým trvá situácia núdze.

Ďalšie dávky

Všetky potreby, ktoré nekryje životné minimum (napríklad náklady na primerané bývanie a kúrenie), možno pokryť z doplnkových dávok (peňažných alebo vecných).

Tieto dávky sa do veľkej miery líšia a pohybujú sa od paušálnych príspevkov do pokrytia aktuálnych príslušných nákladov na bývanie. Poskytuje ich spolková krajina, ktorá môže vyplácať príspevky na bývanie ako doplnok k zaručeným minimálnym zdrojom alebo ako samostatnú dávku.

Osoba, ktorá nemá zdravotné poistenie a poberá zaručené minimálne zdroje zamerané na potreby, sa zaeviduje na príslušných úradoch zákonného zdravotného poistenia.

Ako získať dávky v súvislosti s minimálnymi zdrojmi?

V zásade sa zaručené minimálne zdroje zamerané na potreby priznávajú ako subjektívny nárok oprávnenej osobe. Požiadavky na priznanie podpory posudzuje úrad sociálneho zabezpečenia na základe žiadosti doplnenej dokladom o príjmoch a majetkovým priznaním.

Bežnou praxou je pravidelné preskúmanie spĺňania podmienok.

Osoby schopné pracovať musia byť ochotné vykonávať primeranú prácu. Môžu byť poslané na úrad práce, aby sa tam zaregistrovali ako osoby hľadajúce prácu. Existujú výnimky týkajúce sa veku (muži vo veku nad 65 rokov a ženy vo veku nad 60 rokov) a povinností v oblasti starostlivosti alebo prebiehajúceho vzdelávania (s výnimkou štúdiá). V takom prípade nemusia príjemcovia zaručených minimálnych zdrojov zameraných na potreby pracovať ani hľadať prácu.

Kapitola XII: Dlhodobá starostlivosť

Kedy máte nárok na dlhodobú starostlivosť?

Ak máte pobyt v Rakúsku a závisíte od starostlivosti poskytovanej inou osobou, môžete mať nárok na dávky na dlhodobú starostlivosť, a to peňažné i vecné, bez ohľadu na svoj vek.

Na získanie nároku na peňažné dávky nie je potrebná kvalifikačná lehota. Nárok na dávky na dlhodobú starostlivosť (*Pflegegeld*) však majú len osoby, ktoré vyžadujú starostlivosť viac než 50 hodín týždenne (v priemere), pričom sa očakáva, že poskytovanie starostlivosti bude trvať aspoň šesť mesiacov.

Pri presťahovaní z jednej spolkovej krajiny do inej sa môže vyžadovať kvalifikačná lehota pre trvalý pobyt, po ktorej uplynutí získate nárok na vecné dávky (napr. rezidenčná starostlivosť).

Čo kryjú tieto dávky?

Vecné dávky

Vecné dávky môžu zahŕňať mobilnú a ambulantnú starostlivosť (napr. návštevnú službu, domácu starostlivosť, 24-hodinovú starostlivosť, rozšírenú starostlivosť, dovoz jedla, rodinnú podporu, okresnú ošetrovateľskú starostlivosť, psychologicko-sociálne služby), semirezidenčnú starostlivosť (napr. v dennom stacionári) a rezidenčnú starostlivosť (napr. v domove ošetrovateľskej starostlivosti alebo komplexnú starostlivosť v rezidenčnej komunite). Pri poskytovaní vecných dávok profesionálnymi poskytovateľmi sa musia zvažovať sociálne aspekty.

Okrem toho sa môžu poskytovať konzultačné a informačné služby pre osoby vyžadujúce starostlivosť a pre ich príbuzných. Môžu to byť telefonické služby dlhodobej starostlivosti, právne poradenstvo pre postihnuté osoby, podporné skupiny a svojpomocné skupiny.

Vecné dávky sa zvyčajne poskytujú na časové obdobie uvedené v zmluve.

Peňažné dávky

Dávky na dlhodobú starostlivosť (*Pflegegeld*) sú paušálnymi dávkami, ktoré nesúvisia s príjmom ani majetkom príjemcu. Ich cieľom je kompenzovať výdavky vyplývajúce z dlhodobej starostlivosti a poskytovať závislým osobám čo najširšiu potrebnú starostlivosť a podporu. Mali by zvyšovať šancu na zachovanie nezávislého života. Dávky na dlhodobú starostlivosť sa môžu poskytovať v prípade fyzického, duševného alebo emocionálneho postihnutia alebo poškodenia zmyslov.

Existuje sedem kategórií závislosti, od kategórie jedna (starostlivosť v objeme 60 až 85 hodín mesačne) po kategóriu sedem (starostlivosť v objeme viac než 180 hodín, ak nie je možný žiadny pohyb končatín alebo v podobnej situácii).

Výška dávok na dlhodobú starostlivosť sa určuje podľa kategórie závislosti. Výška môže byť napríklad až 154,20 EUR mesačne v prípade kategórie jedna a až 1 655,80 EUR mesačne v prípade kategórie sedem.

V prípade poskytovania rezidenčnej starostlivosti sa maximálne 80 % dávok na dlhodobú starostlivosť prenáša priamo na inštitúciu. Mesačný príspevok 44,30 EUR zostáva príjemcovi.

Dávky na dlhodobú starostlivosť sa poskytujú tak dlho, ako to stav závislosti vyžaduje.

Ako získať dlhodobú starostlivosť?

Vecné dávky poskytujú verejní a súkromní poskytovatelia (na základe zmluvných podmienok).

Lekárske hodnotenie závislosti/stupňa závislosti sa vykonáva podľa pravidiel vydaných príslušným spolkovým ministerstvom. Ukazovateľmi sú činnosti bežného života, napríklad: obliekanie a vyzliekanie sa, vykonávanie osobnej hygieny, príprava jedla, dochádzanie na toaletu, užívanie liekov. Na žiadosť príjemcu alebo pri iných osobitných príležitostiach možno závislosť znovu posúdiť.

Dávky na dlhodobú starostlivosť sa vyplácajú priamo príjemcovi a možno ich použiť na financovanie dlhodobej starostlivosti podľa jeho alebo jej rozhodnutia. Platí, že nie je možné vybrať si medzi peňažnými dávkami a vecnými dávkami. V prípade neprimeraného využitia môžu byť dávky nahradené vecnými dávkami.

Iba v prípade dávok na dlhodobú starostlivosť vyplácaných spolkovými krajinami si môže príjemca vybrať namiesto peňažných vecné dávky. Podmienkou je dokázať, že cieľ sa lepšie dosiahne skôr pomocou vecných dávok než peňažných dávok.

Príloha : Údaje o inštitúciách a užitočné internetové stránky

Podrobnejšie informácie o kvalifikačných podmienkach a jednotlivých dávkach sociálneho zabezpečenia v Rakúsku môžete získať od štátnych inštitúcií, ktoré riadia systém sociálnej ochrany.

V prípade otázok v oblasti sociálneho zabezpečenia, ktoré sa týkajú viac než jednej krajiny EÚ, môžete vyhľadať kontaktnú inštitúciu v adresári s inštitúciami vedenom Európskou komisiou, ktorý je dostupný na adrese: <http://ec.europa.eu/social-security-directory>.

Žiadosti o informácie o vplyve poistenia v dvoch alebo viacerých členských štátoch na dávky musia byť zaslané na adresu:

Spolkové ministerstvo práce, sociálnych vecí a ochrany spotrebiteľov

Bundesministerium für Arbeit, Soziales und Konsumentenschutz

Stubenring 1

1010 Wien

Tel.č.: +43 1 71100 0

Fax: +43 1 71100 0

E-mail: briefkasten@bmask.gv.at

<http://www.bmask.gv.at>

Spolkové ministerstvo hospodárstva, rodiny a mládeže

Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend

Franz-Josefs-Kai 51

1010 Wien

Tel.: +43 1 71100 0

Fax: +43 1 71100 933279

E-mail: POST@II1.bmwfj.gv.at

<http://www.bmwfj.gv.at>

Spolkové ministerstvo zdravotníctva

Bundesministerium für Gesundheit

Radetzkystraße 2

1030 Wien

Tel.: +43-1/711 00-0

Fax +43-1/711 00-14300

E-mail: buergerservice@bmg.gv.at

<http://www.bmg.gv.at>

Spolkové ministerstvo financií

Bundesministerium für Finanzen

Hintere Zollamtstraße 2b

1030 Wien

Tel.: +43 1 51433

Fax: +43 1 51433 507075

E-mail: Post.V-6-EP@bmf.gv.at

<http://www.bmf.gv.at>

Hlavná asociácia rakúskych inštitúcií sociálneho poistenia

Hauptverband der österreichischen Sozialversicherungsträger

Kundmanngasse 21

1030 Wien

Tel.: +43 711 32 2400

Fax: +43 711 32 3777

E-mail: posteingang.allgemein@hvb.sozvers.at

<http://www.hauptverband.at>

Rakúsky úrad práce

Arbeitsmarktservice Österreich, Bundesgeschäftsstelle

Treustrasse 35-43

1200 Wien

Tel.: +43 1 33178

Fax: +43 1 33178 120

E-mail: ams.oesterreich@ams.at

<http://www.ams.at>

Inštitúcia dôchodkového poistenia, hlavná kancelária

Pensionsversicherungsanstalt, Hauptstelle

Friedrich-Hillegeist-Straße 1

1021 Wien

Tel.: +43 50303

Fax: +43 50303 28850

E-mail: pva@pva.sozvers.at

<http://www.pensionsversicherung.at>

Rakúska komisia úrazového poistenia zamestnancov

Allgemeine Unfallversicherungsanstalt

Adalbert Stifter-Straße 65

1201 Wien

Tel.: +43 1 33111 404

Fax: +43 1 33111 737

E-mail: hfa@auva.at

<http://www.auva.at>